

**Sygn. akt: VI Ns 556/21**

# POSTANOWIENIE

**Dnia 19 września 2022 roku**

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, VI Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Bartłomiej Balcerek

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2022 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Y. Z.

z udziałem V. R. (1)

o podział majątku i dział spadku

w przedmiocie zarzutu częściowego braku jurysdykcji sądów polskich

## **postanawia:**

odmówić odrzucenia wniosku z uwagi na zarzut częściowego braku jurysdykcji sądów polskich.

## **ZASADNICZE MOTYWY ROZSTRZYGNIECIA**

Uczestniczka w swojej odpowiedzi na wniosek podniosła zarzut braku jurysdykcji sądów polskich w zakresie, w jakim wniosek o podział majątku i dział spadku miałby dotyczyć mienia innego niż nieruchomości położone na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Powołała się na art. 41 ust. 1 umowy pomiędzy RP a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach sprawnych w sprawach cywilnych i karnych z dnia 24 maja 1993 r., zgodnie z którym w sprawach spadkowych dotyczących mienia ruchomego właściwy jest organ tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

W tej sprawie nie budzi jednak wątpliwości, że spadkodawca O. Z. w chwili śmierci był obywatelem zarówno RP, jak i Ukrainy. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki. Z uwagi na to Sąd polski nie może traktować O. Z. jako obywatela Ukrainy i uznać, że w myśl art. 41 ust. 1 umowy polsko-ukraińskiej sprawy spadkowe po nim należą do właściwości sądów ukraińskich.

Właściwość sądów polskich w przedmiocie stosunków majątkowych małżeńskich między małżonkami O. Z. a V. R. (2) wynika z kolei z art. 25 ust. 4 powołanej wyżej umowy. Zgodnie z art. 25 ust. 1 umowy stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w czasie zgłoszenia wniosku. W myśl ust. 2 tego przepisu jeżeli w czasie zgłoszenia wniosku jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, w sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych między nimi właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają oni miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, przed której sądem toczy się postępowanie. Natomiast w myśl ust. 4 tego artykułu w sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych między małżonkami w wypadku przewidzianym w ustępie 2 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium małżonkowie mają miejsce zamieszkania. Jeżeli

jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są sądy obu Umawiających się Stron.

Występujące kilkakrotnie w art. 25 pojęcie „wniosku” należy rozumieć jako wniosek inicjujący rozstrzygnięcie sądowe w sprawie dotyczącej majątku małżonków, czyli np. wniosek o podział majątku, ale też pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami. Treść przepisu nie wskazuje na to, by jurysdykcja sądów w sprawach małżeńskich utrzymywała się z chwilą zawarcia małżeństwa i utrzymywała się nawet pomimo zmiany obywatelstwa lub miejsca zamieszkania jednej ze stron.

W niniejszej sprawie jako datę „wniosku”, o którym mowa w art. 25 ust. 2 umowy, Sąd przyjmuje 1 czerwca 2018 r., czyli datę śmierci spadkodawcy-małżonka uczestniczki. Niedopuszczalne byłoby uzależnianie jurysdykcji w sprawach dotyczących małżeństwa od okoliczności faktycznych, które miałyby miejsce już po śmierci jednego z małżonków. Skoro na dzień 1 czerwca 2018 r. O. Z. był obywatelem polskim, V. R. (2) obywatelką Ukrainy, a zamieszkiwali w W., to zgodnie z art. 25 ust. 4 właściwym do rozstrzygnięcia w przedmiocie podziału ich majątku wspólnego jest sąd polski.

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...).
3. (...)